

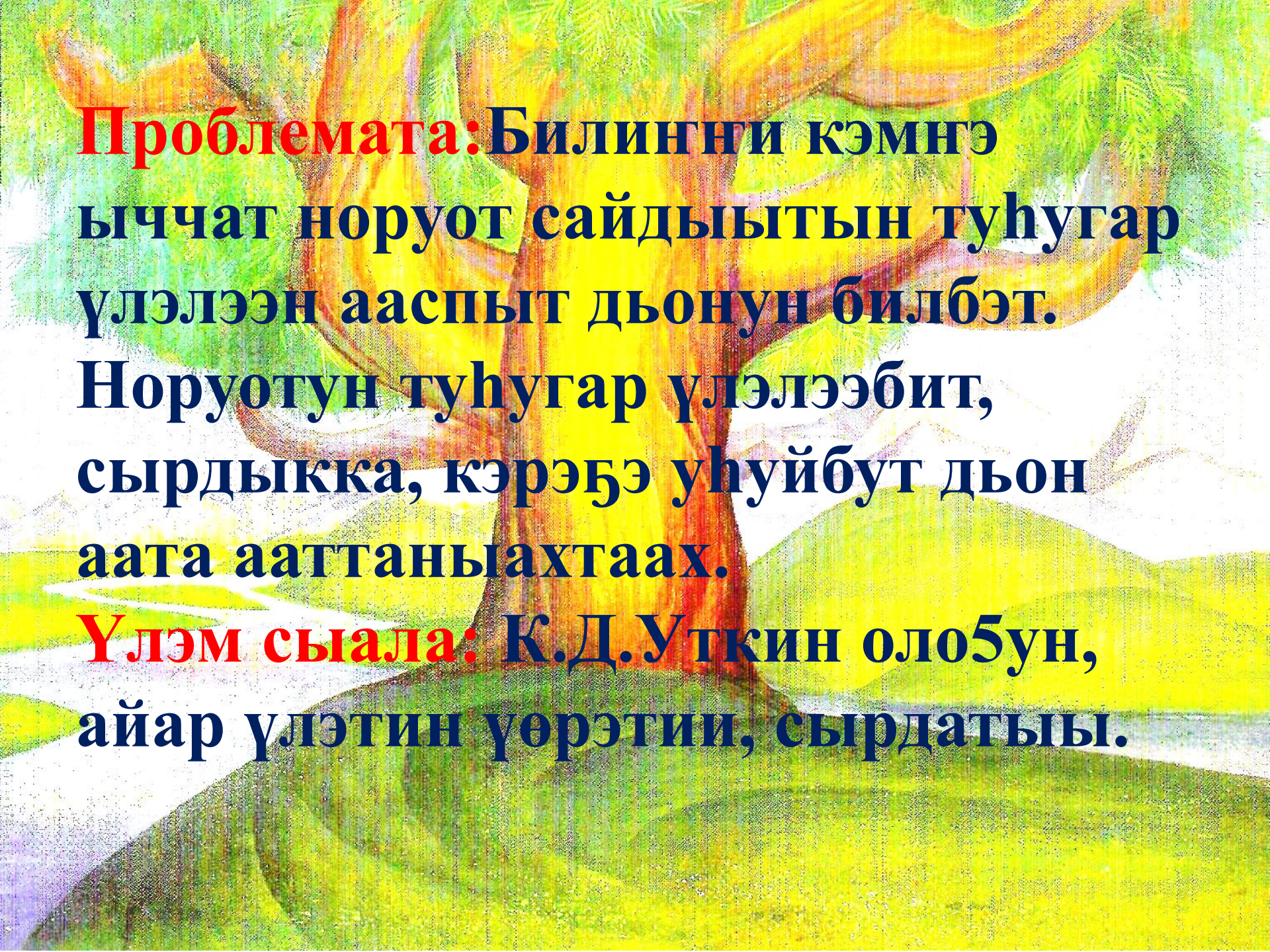

Гема; К.Д.
Уткин-
Нүхүлгэн
дотордоһуу,
сомоолоһуу,
духуобунас
чэрчитинэн
кылаата.

Толордо: Бочкарева
Агафия Степановна

Актуальноһа:

**Норуот туһугар үлэлээн
ааспыт биллэр дьон
олохторун, айар үлэлэрин
үөрэтэн, кинилэр ааттара
үйэлээх буоларыгар үлэ
ыытан, кыра да буоллар
бэйэм өттүбүттэн төрөөбүт
нэһилиэкпэр туһалыам.**

Проблемата: Билигни кэмнэ
ыччат норуот сайдыытын туһугар
үлэлээн ааспыт дьонун билбэт.
Норуотун туһугар үлэлээбит,
сырдыкка, кэрэбэ уһуйбут дьон
аата ааттаныахтаах.

Үлэм сыала: К.Д.Уткин олоһун,
айар үлэтин үөрэтии, сырдатыы.

Үлэм сорууга:

- 1) Философия доктора, профессор, поэт уонна литература кириитигэ Ксенофонт Дмитриевич төрөөбүт дойдутун туһугар үлэлээбит үлэтин киэн эйгэбэ иһитиннэри;**
- 2) Архыып докумуоннарыттан, Ксенофонт Дмитриевичтыын алтыспыт дьоннортон эбии матырыйаал хомуйуу;**
- 3) Ксенофонт Дмитриевич музей тэриллитигэр, сайдытыгар үлэлээбит үлэтин чинчийи**

Ксенофонт Дмитриевич на́бараадалара:

ДИПЛОМ "Золотая кафедра России"

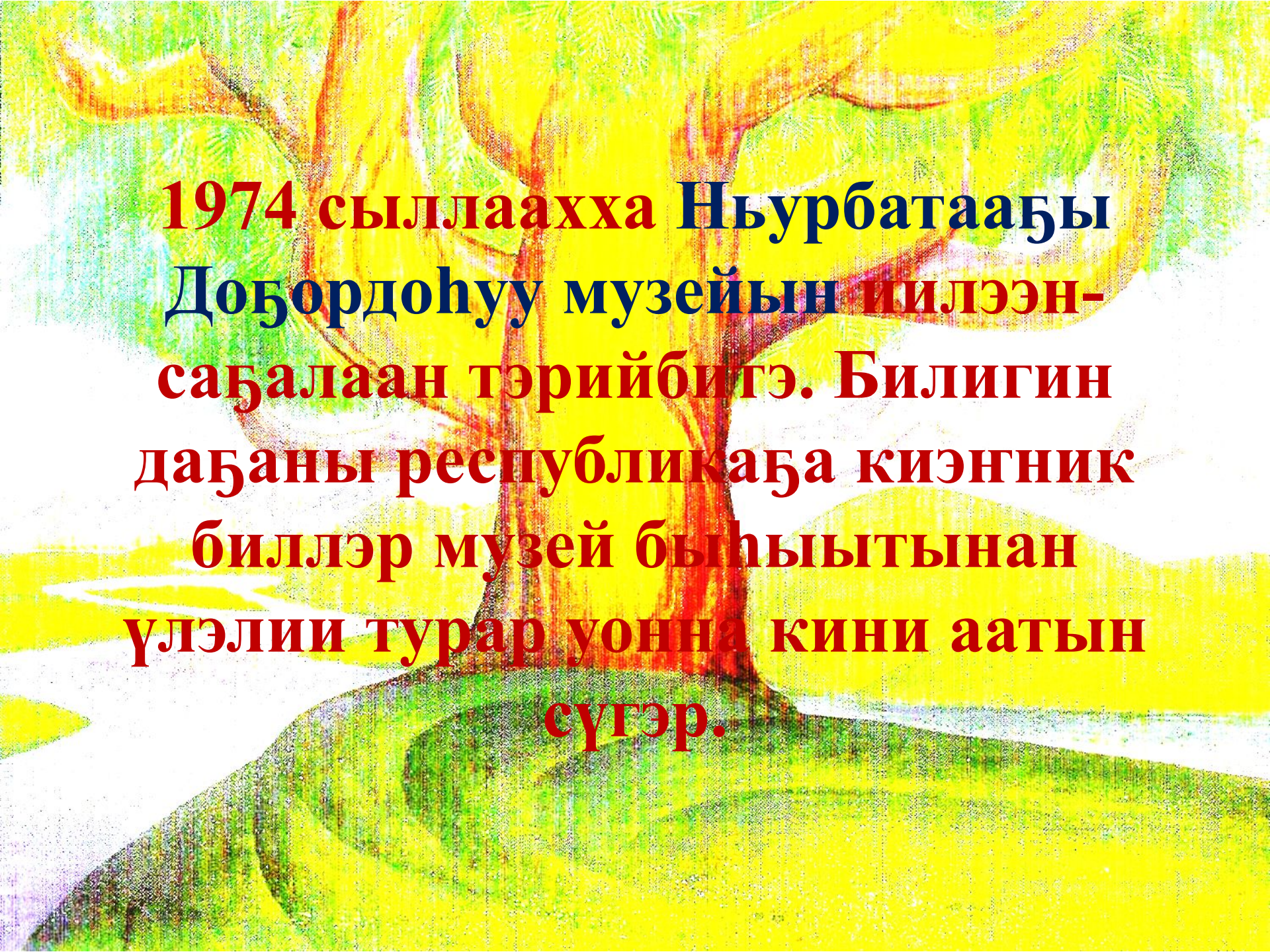
Почетное звание "Заслуженный деятель науки и образования РАН"

Орден LABORE ET SCIENTIA (ТРУДОМ И ЗНАНИЕМ)

Медаль имени В.И. Вернадского Золотая

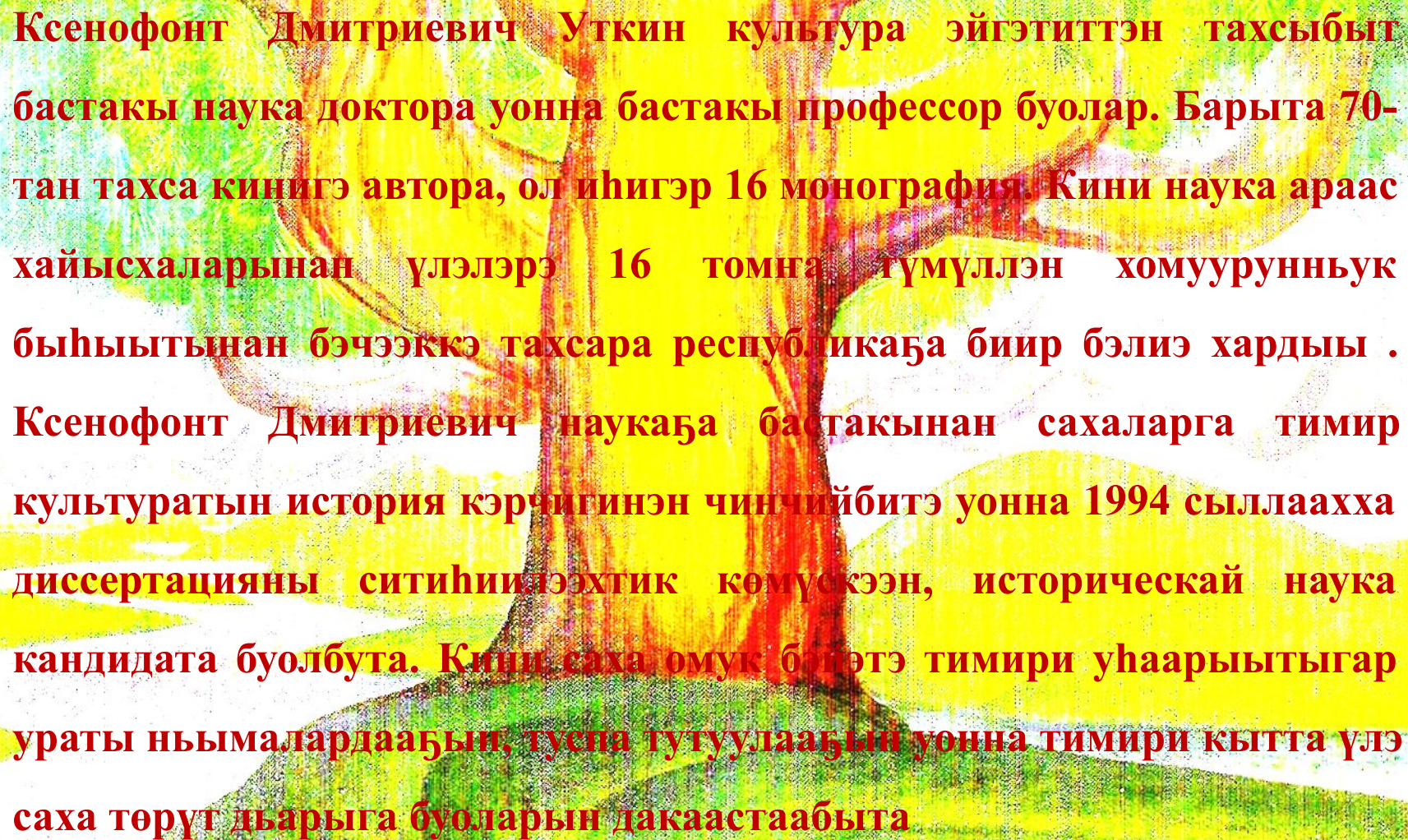
**1974 сыллаахха Ньурбатаабы
Добордоһуу музейын иилээн-
саҕалаан тэрийбитэ. Билигин
даҕаны республикаҕа киэнник
биллэр музей быһыытынан
үлэлиитурар уонна кини аатын
сүгэр.**

1992 сыллаахха саха омук өбүгэ саҕаттан уран дьарыгынын сырдатар-көрдөрөр сыаллаах Хомус музейын Хомус Уйбааннын тэрийбиттэрэ.

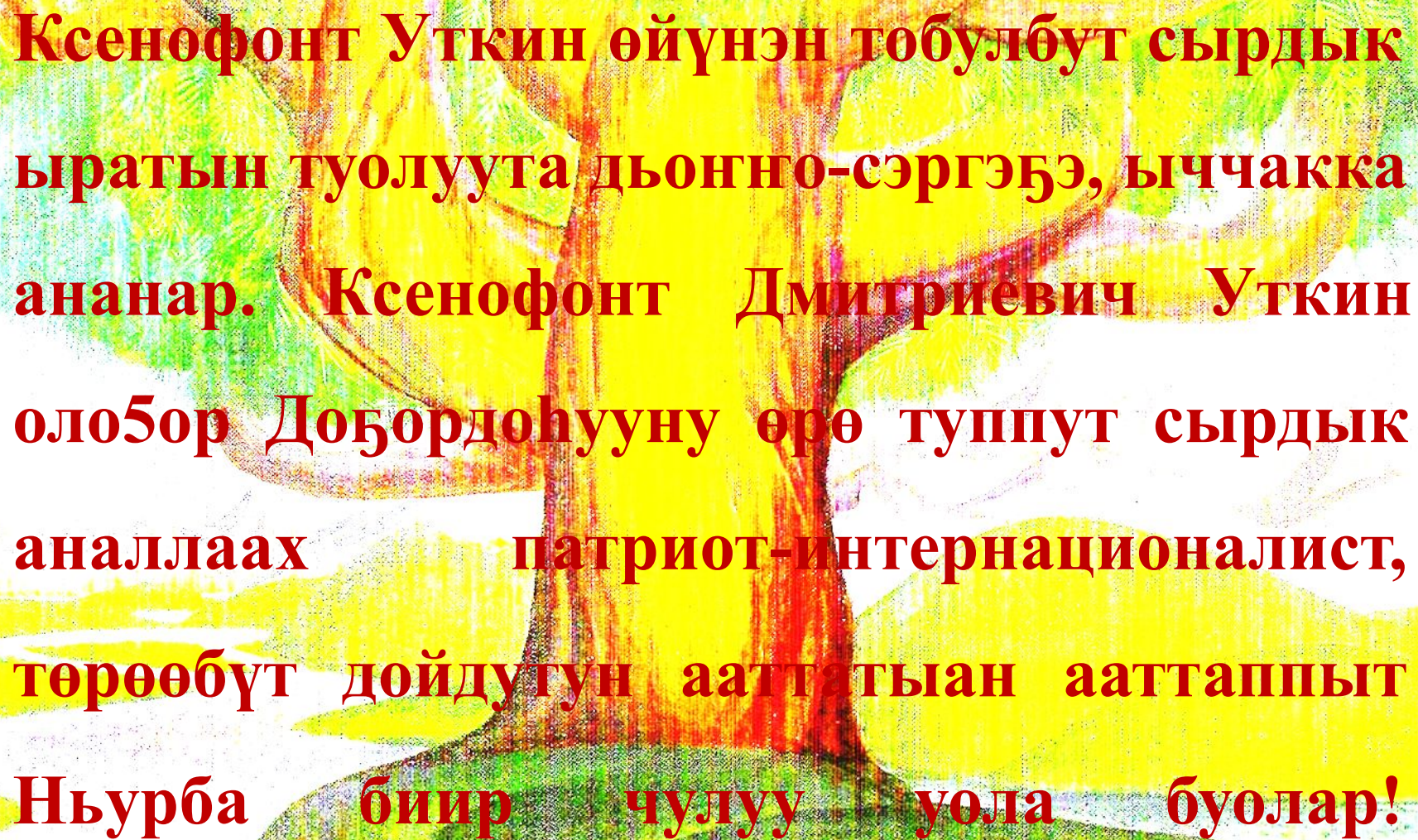

Меценатство музея

Ксенофонт Дмитриевич Уткин культура эйгэтигтэн тахсыбыт бастакы наука доктора уонна бастакы профессор буолар. Барыта 70-тан тахса киингэ автора, ол иһигэр 16 монография. Киини наука араас хайысхаларынан үлэлэрэ 16 томна түмүллэн хомуурунньук быһыытынан бэчээккэ тахсара республикаҕа биир бэлиэ хардыы . Ксенофонт Дмитриевич наукаҕа бастакынан сахаларга тимири культуратын история кэрчигинэн чинчийбитэ уонна 1994 сыллаахха диссертацияны ситиһиилээхтик көмүскээн, историческай наука кандидата буолбута. Киини саха омук бөлөтө тимири уһаарытыгар ураты ньымалардаабын, туспа тутуулаабын уонна тимири кытта үлэ саха төрүт дьарыга буоларын дакаастаабыта

**Ксенофонт Дмитриевич 2000 сыллаахха
Саха государственнай тыа
хаһаайыстыбатын академиятын иһинэн
“Тулаһа” Духуобунас киинин тэрийбитэ
уонна “Тускул” диэн духуобунас
боппуруостарыгар аналлаах бастакы
научнай-культурологической сурунаалы
кылаабынай редактор быһыытынан
үлэлэспитэ. “Тулаһа” киин республика
улуустарыгар оскуолалары,
нэһилиэнньэлээх пууннары филиал
онгостон үлэлээбитэ.**

**Ксенофонт Уткин өйүнэн тобулбут сырдык
ыратын туолуута дьонно-сэргэбэ, ыччакка
ананар. Ксенофонт Дмитриевич Уткин
олобор Добордоһууну өрө туппут сырдык
аналлаах патриот-интернационалист,
төрөөбүт дойдутун ааттатыан ааттапшыт
Ньурба биир чулуу уола буолар!**

Болџомтоџут иһин махтал!